

Виолета Димитрова

Донка Желязкова

Юлия Христова

КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

Учебно помагало

под научната редакция на доц. д-р Виолета Димитрова

2016

Издавателство „Наука и икономика“

Икономически университет – Варна

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

© Виолета Янева Димитрова, Донка Димитрова Желязкова, Юлия Николаевна Христова, автори, 2016.

© Издателство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна, 2016.

ISBN 978-954-21-0895-5

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор..... 9

Тема първа. ВЪВЕДЕНИЕ В КОНКУРЕНЦИЯТА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	11
1. Същност и характерни особености на конкуренцията.....	11
2. Форми на конкуренция	15
3. Конкурентоспособност – същност и равнища на изследване	18
Въпроси за дискусия	23
Казуси (задачи).....	24
Тестови въпроси по темата.....	26
Литература	31

Тема втора. ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	33
1. Нормативно-правна уредба в областта на конкуренцията	33
2. Споразумения и съгласувани практики.....	39
3. Злоупотреба с монополно или господстващо положение	43
4. Контрол върху концентрациите между предприятия	45
5. Нелоялна конкуренция – същност, форми, правна защита	48
Въпроси за дискусия	52
Казуси (задачи).....	53
Тестови въпроси по темата.....	54
Литература	60

Тема трета. АНАЛИЗ НА КОНКУРЕНТНАТА СТРУКТУРА НА ОТРАСЪЛА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	61
--	----

1. Граници на отрасъла и източници на конкуренция	61
2. Модели за анализ на конкурентната структура на отрасъла	64
3. Методика за определяне положението на фирмата на съответния пазар.....	68
Въпроси за дискусия	74
Казуси (задачи).....	75
Тестови въпроси по темата.....	84
Литература	90

Тема четвърта. КОНКУРЕНТНА ПОЗИЦИЯ НА ФИРМАТА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	91
1. Дефиниране на конкурентната позиция	91
2. Модели за мениджърска оценка на конкурентната позиция	92
3. Модели за потребителска оценка на конкурентната позиция	95
4. Компоненти на конкурентния анализ.....	97
Въпроси за дискусия	102
Казуси (задачи).....	103
Тестови въпроси по темата.....	109
Литература	113

Тема пета. КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	114
1. Еволюция на теорията в областта на конкурентните предимства	114
2. Същност и класификация на конкурентните предимства	117
3. Източници на конкурентни предимства.....	123
Въпроси за дискусия	127
Казуси (задачи).....	128
Тестови въпроси по темата.....	134
Литература	140

Тема шеста. КОНКУРЕНТНИ СТРАТЕГИИ

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	141
1. Същност и видове конкурентни стратегии	141
2. Базисни стратегии на бизнеса	142
3. Конкурентни стратегии в различни типове отрасли и ситуации	146
4. Конкурентни стратегии за лидери, догонващи и западащи фирми	149
Въпроси за дискусия	151
Казуси (задачи)	152
Тестови въпроси по темата.....	157
Литература	163

Тема седма. СТРАТЕГИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	164
1. Стратегически анализ на вертикалната интеграция.....	164
2. Разширяване на капацитета	166
3. Навлизане в нов бизнес.....	169
Въпроси за дискусия	172
Казуси (задачи)	173
Тестови въпроси по темата.....	179
Литература	185

Тема осма. КОНКУРЕНТНО ПОВЕДЕНИЕ И КОНКУРЕНТНА ДИНАМИКА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	187
1. Същност и характерни особености на конкурентната динамика.....	187
2. Предпоставки на модела „действие-отговор“	190
3. Видове конкурентни действия	194

Въпроси за дискусия	198
Казуси (задачи)	199
Тестови въпроси по темата.....	209
Литература	215

Тема девета. НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	217
1. Детерминанти на националните конкурентни предимства	217
2. Групиране на конкурентните индустрии – клъстери	223
Въпроси за дискусия	226
Казуси (задачи)	227
Тестови въпроси по темата.....	236
Литература	242

Тема десета. ФУНКЦИОНАЛНИ КОНКУРЕНТНИ СТРАТЕГИИ

Методически указания за подготовка на въпросите по темата.....	243
1. Изграждане на функционални конкурентни стратегии	243
2. Производствена стратегия	246
3. Маркетингова и логистична стратегия.....	247
4. Стратегия в областта на човешките ресурси	249
5. Финансова стратегия.....	251
Въпроси за дискусия	252
Казуси (задачи)	253
Тестови въпроси по темата.....	267
Литература	271
Отговори на тестовите въпроси по темите	273
Използвана литература	278